

Annuntio vobis gaudium magnum;

habemus Papam:

*Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum,
Dominum Georgium Marium
Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Bergoglio
qui sibi nomen imposuit Franciscum*

*(Oznajmiam wam radość wielką: mamy papieża: Najczcigodniejszego
Bergoglio, który przybrał sobie imię Franciszek)* 13.03.13

i Najprzewielebniejszego Kardynała

"Bracia i siostry, dobry wieczór. Wiecie, że zadaniem konklawe było dać Rzymowi biskupa. Wydaje się, że moi bracia kardynałowie poszli znaleźć go prawie na końcu świata. Dziękuję wam za powitanie, wspólnocie diecezjalnej Rzymu, której jestem biskupem. Przede wszystkim chciałbym pomodlić się za naszego emerytowanego biskupa Benedykta XVI. Módlmy się razem za niego, by Pan mu błogosławił i Madonna go strzegła.

A teraz zacznijmy tę wspólną drogę, biskupa i ludu, drogę Kościoła Rzymu, który przewodzi w miłości wśród wszystkich Kościołów. To droga braterstwa, miłości i wzajemnego zaufania. Módlmy się zawsze za nas, jedni za drugich. Módlmy się za cały świat, by było wielkie braterstwo. Życzę wam, by ta droga Kościoła, którą dziś zaczynamy, na której będzie mi pomagał kardynał wikariusz tu obecny, była owocna dla ewangelizacji tego zawsze pięknego miasta.

A teraz chciałbym udzielić wam błogosławieństwa, ale najpierw proszę was o przystługę. Zanim biskup pobłogosławi lud, proszę was, byście pomodlili się do Pana o błogosławieństwo dla mnie. Modlitwa ludu proszącego o błogosławieństwo dla swego biskupa. Odmówmy w ciszy tę waszą modlitwę za mnie.

Teraz udzielę błogosławieństwa wam i całemu światu, wszystkim mężczyznom i kobietom dobrej woli.

Bardzo dziękuję za przyjęcie. Módlcie się za mnie! Szybko się zobaczymy. Jutro chcę udać się, aby się pomodlić do Madonny, by strzegła całego Rzymu. Dobranoc i dobrego odpoczynku".

Nowym papieżem został kardynał Jorge Mario Bergoglio z Argentyny, który przyjął imię Franciszek. Kardynał Bergoglio został 266. papieżem. Ma 76 lat. To pierwszy papież z Ameryki Południowej, który został biskupem Rzymu. Bergoglio jest trzecim z rzędu papieżem nie-Włochem. Jest też pierwszym jezuitą na tym urzędzie i pierwszym, który przyjął imię Franciszek.

Biały dym nad Kaplicą Sykstyńską pojawił się o godz. 19.06. To oznaczało, że kardynałowie już drugiego dnia konklawe (podczas piątego głosowania) wybrali następcę Benedykta XVI. Na placu Świętego Piotra, mimo padającego deszczu, zgromadziło się około stu tysięcy wiernych, którzy brawami i okrzykami przywitali białego dym i bicie dzwonów. Było widać flagi wielu krajów, w tym także polskie. Wszyscy oczekiwali, kiedy na słynnym balkonie bazyliki pojawi się papież.

O godz. 20.14 kardynał protodiakon Jean-Louis Tauran wypowiedział formułę: „*Ogłaszam wam radość wielką. Mamy papieża!*”. A potem poinformował, że papieżem został Jorge Mario Bergoglio.

Nowy Papież jest człowiekiem modlitwy, jest tym, który modli się sam i prosi o modlitwę wspólnotę wierzących Kościoła. - Módlcie się za mnie – tymi słowami papież Franciszek zwrócił się do zgromadzonych na Placu Świętego Piotra wiernych.

Na ostatniej stronie więcej informacji z biografii nowego papieża Franciszka I.

Wielki Post jako czas pokuty i nawrócenia

Środa Popielcowa rozpoczyna w Kościele czterdziestodniowy czas Wielkiego Postu. Czas jak bardzo ważny dla naszego duchowego życia. Główne przesłanie tego okresu koncentruje się na duchowym przygotowaniu chrześcijan do godnego przeżywania świąt Zmartwychwstania Pańskiego, największych świąt chrześcijaństwa związanych z wydarzeniami Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa; wydarzeniami, które stanowią fundament Kościoła i naszej wiary. Są to najważniejsze święta i dlatego domagają się specjalnego przygotowania, by móc je należycie przeżyć.

Liturgia Wielkiego Postu

W ciągu całego okresu, idąc śladem biblijnej zachęty: postu, modlitwy i jałmużny, przyjmuje się różne praktyki pokutne, aby podkreślić wagę tego okresu i należycie przygotować się do świąt. W związku z tym cała zewnętrzna oprawa liturgiczna przyjęła również odpowiednią formę. Przez cały czas Wielkiego Postu liturgia tego okresu jest dość wyciszona. Dominującym kolorem szat liturgicznych jest fiolet. Z obrzędów znika „*Chwała na wysokości Bogu*” (19 III oraz 25 III jest wskazane); natomiast przed Ewangelią śpiewa się – „*Chwała Tobie, Królów Wieków*” bądź „*Chwała Tobie, Słowo Boże*”. W okresie Wielkiego Postu z Kościoła znikają kwiaty przy ołtarzu, nastrój pokutny podkreśla skromniejszy wystrój świątyni. Jest to przede wszystkim okres duchowego przygotowania wnętrza - serca człowieka, któremu towarzyszą zewnętrznie przejawy i pewne gesty.

Duchowość Wielkiego Postu

Chodzi tu o trwalsze przyłgnięcie do Boga, o nawrócenie serca człowieka ku Niemu oraz pojednanie z bliźnimi, wyrażone w:

- większej wstrzemięźliwości w jedzeniu i picciu,
- większym zasłuchaniu się w Słowie Bożym, w czym mają pomóc również organizowane rekolekcje parafialne, dni skupienia,
- unikaniu zbytecznego rozproszenia w postaci hucznych zabaw,
- większym skupieniu się na modlitwie, zarówno tej prywatnej jak i wspólnotowej,
- wykazaniu większej wrażliwości na potrzeby innych,
- korzystaniu z sakramentu pokuty i pojednania,
- uczestnictwie w różnych ćwiczeniach wielkopostnych, na przykład w nabożeństwach (Gorzkie Żale, Droga Krzyżowa), lub podejmowaniu pewnych szczególnych postanowień mających wykazać bezinteresowność, szlachetność serca, uśmiech i życzliwość w stosunku do innych.

Wszystkie te zachęty zbiera tradycyjna praktyka wielkopostnego skupienia się na modlitwie, poście i jałmużnie. W rzeczywistości wszystkie one mają na celu wskazanie, że pierwszym działającym w naszym życiu jest Bóg, który jest w stanie skutecznie pokierować nasze życie, uleczyć nasze zagubienie się w grzechu i pysze, czy zatrzymać choćby na chwilę nasze ciągłe zabieganie.

Tylko czy my potrafimy to tak pełnie przyjąć? Czy my w pełni wykorzystujemy ten czas – Czas Wielkiego Postu?

Jezus na nas czeka i będzie czekał, otworzymy tylko nasze serca, pozwólmy Mu działać i dajmy Mu się prowadzić. Niech ten czas, który każdemu z nas jest dany nie będzie czasem straconym lecz czasem wspaniałej przygody z Najlepszym Przyjacielem.

[AW]

Środa Popielcowa – początek Wielkiego Postu

Środa Popielcowa rozpoczyna okres czterdziestodniowego przygotowania do największej chrześcijańskiej uroczystości - Świąt Paschalnych. W Środę Popielcową katolików obowiązuje wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych (od 14. roku życia) i post ścisły (między 18 a 60 rokiem życia), czyli ograniczenie liczby posiłków do trzech: jednego do syta oraz dwóch skromnych.

Dlaczego Środa „Popielcowa”?

Wzięła się ona z chrześcijańskiej praktyki pokutnej, jaką od V w. rozpoczynano okres Wielkiego Postu, w poprzedzający niedzielę poniedziałek, a od 604 r. w środę. Miał bowiem wtedy miejsce sakrament pokuty publicznej. Był to obrzęd wypędzania publicznych pokutników z kościoła. Po odbytej spowiedzi publicznej, pokutnicy wychodzili przed kościół, gdzie biskup z prezbiterami sypał na ich głowy popiół i mówił: *„Pamiętaj człowiecze, że jesteś prochem i w proch się obrócisz; czyn pokutę, abyś miał życie wieczne”*. Po czym kropiono ich wodą święconą oraz ich szaty pokutne, które oni przywdziewali na cały okres Wielkiego Postu. Wtedy padali twarzą na ziemię, a zgromadzony lud w kościele śpiewał nad nimi Litanię do Wszystkich Świętych; w końcu wypędzano ich z kościoła. W X wieku do publicznych pokutników zaczęli dołączać również inni wierni zgromadzeni w kościele, którzy także uważali się za grzeszników i chcieli pokutować. Stąd Kościół (papież Urban II), wychodząc naprzeciw coraz bardziej rozpowszechniającej się praktyce zalecił na soborze w Benewencie (1091) praktykowanie obrzędu posypywania głów popiołem w środę rozpoczynającą Wielki Post wszystkim wiernym. Praktyka ta następnie przyjęła się w całym Kościele od 1099 r.; wtedy też sama środa przyjęła nazwę Środy Popielcowej.

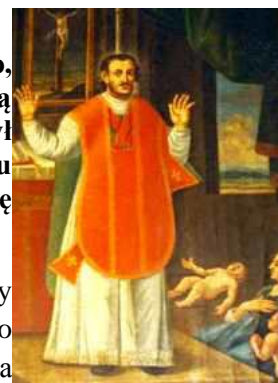
Dlaczego i skąd popiół w liturgii Środy Popielcowej?

Pierwsze świadectwa o święceniu popiołu pochodzą z X w., a papież Urban II wprowadził zwyczaj posypywania nim głów w 1091 na wspomnianym soborze w Benewencie. W tym też czasie ustalono, że sam popiół ma pochodzić z palm poświęconych w Niedzielę Męki Pańskiej (Palmową) poprzedniego roku. W ten sposób utrzymano ściślejszy związek żałoby i nawrócenia z liturgią męki i śmierci Jezusa Chrystusa oraz z tymi samymi ludźmi, którzy w nich uczestniczą. Sam popiół według żydowsko-chrześcijańskiej tradycji symbolizuje znikomość, przemijalność, śmiertelność, żalobę, ból i ułomność życia ludzkiego; choć z drugiej strony, w związku z Chrystusem jest on też znakiem oczyszczenia, odrodzenia i zmartwychwstania, jako że Bóg stworzył człowieka z prochu ziemi i odrodził go w Chrystusie do nowego życia. Stąd nieprzypadkowy dobór słów towarzyszących posypyaniu głów popiołem: *„prochem jesteś i w proch się obrócisz”*, lub zachęta do nawrócenia w Chrystusie, by otrzymać nowe życie łaski.

[EP]

ŚW. WALENTY - PATRON CHORYCH I NARZECZONYCH

Jak co roku, w dniu 14 lutego bardzo wielu pielgrzymów z dek. tureckiego i kolskiego, odwiedziło Galewskie Wzgórze Przemienienia, by i tym razem modlić się tu za przyczyną św. Walentego, współpatrona naszej parafii. Uroczystej sumie o godz. 11.30 przewodniczył i homilię wygłosił ks. prał. dr hab. Tomasz Kaczmarek wykładowca WSD we Włocławku oraz na UMK w Toruniu. Święty Walenty obejmuje patronatem całą naszą wspólnotę parafialną, dlatego warto byłoby się zapoznać z jego życiorysem.

14 luty - jedni kojarzą ten dzień ze świętem zakochanych, drudzy natomiast wnoszą prośby do Św. Walentego o uzdrowienie. Święty ten nie jest (jak się powszechnie uznaje) tylko opiekunem zakochanych, ale także chorych i cierpiących. Kult św. Walentego jako patrona chorych na epilepsję i choroby nerwowe, rozwinął się niemal we wszystkich krajach katolickich, a ludność chrześcijańska z ufnością uciekała się do niego, prosząc o wstawiennictwo w niebie. Jest także patronem pokoju i pszczelarzy.

O św. Walentym wiemy niewiele. Prawdopodobnie był biskupem Interrammy (obecnie Terni) położonego ok. 100 km od Rzymu. Inny opis historyczny podaje, że był kapłanem rzymskim oraz lekarzem. Żył w III wieku w czasie panowania Klaudiusza II Gota. Rządy Klaudiusza II to czas prześladowań wyznawców Chrystusa; Św. Walenty ze św. Mariuszem pomagał męczennikom w czasie ich procesów i egzekucji. Cesarz Klaudiusz wprowadził zakaz zawierania związków małżeńskich przez młodych mężczyzn, którzy nie służyli jeszcze w wojsku, gdyż myślał, że dzięki temu młodzieńcy będą chętniej służyć w jego armii. Kapłan Walenty pomagał parom, które pobierały się potajemnie. Walenty złamał obowiązujące prawo udzielając ślubów młodemu legioniście zakochanemu w pięknej dziewczynie. Został jednak przyłapany i wtrącony do więzienia. Podczas procesu chciano wymusić na Walentym aby odstąpił od wiary w

Chrystusa. W tym celu użyto kijów. Ponieważ nie przyniosło to rezultatu Walenty został skazany na śmierć przez ścięcie. I tak Święty kapłan poniósł śmierć męczeńską 14 lutego ok. 270 roku. Pochowano go w Rzymie przy via Flaminga.

Jedna z legend mówi, że uwięziony Walenty zakochał się w niewidomej córce strażnika Asteriusa. Ponoć jego narzeczona pod wpływem tej miłości odzyskała wzrok. Wiadomość o uzdrowieniu dotarła do cesarza i ten kazał zabić Walentego. W przeddzień egzekucji św. Walenty napisał do córki strażnika pożegnalny list, który był podpisany „od Twojego Walentego”. Ta historia wyjaśnia zwyczaj pisania walentynkowych kartek - pierwszą napisał właśnie z więzienia skazany na śmierć Walenty.

Św. Walenty był sprawcą wielu nawróceń. Przykładem może być filozof Kraton, którego syn był sparaliżowany. Wizyta u św. Walentego okazała się owocna: syn Kratona cudownie wyzdrowiał. Także członkowie rodziny strażnika Asteriusa nawrócili się i zostali ochrzczeni. Znany był z tego, że jako pierwszy pobłogosławił związek małżeński między poganinem i chrześcijanką. Co więcej - również on pisywał "miłosne" listy - swoim wiernym opowiadał w nich o ogromnej miłości Chrystusa.

Brak bliższych wiadomości o nim nie przeszkodził w szybkim rozwoju jego kultu. Grób jego już w IV w. otoczony był szczególnym kultem. Nad grobem papież Juliusz I (337-352) wystawił bazylikę ku jego czci. Bazylika wraz z grobem św. Walentego stała się prawdziwym sanktuarium i jednym z pierwszych miejsc pielgrzymkowych. W ciągu średniowiecza kult ten objął prawie całą Europę. Bazylika została zniszczona w VII w. za czasów Honoriusza I i papież Paschalis I (817-824) przeniósł relikwie świętego Walentego do kościoła św. Praksedy.

Corocznie przy grobie Świętego Walentego, znajdującego się w bazylice w Terni, gromadzą się liczni pielgrzymi, pary narzeczonych, aby uroczystie ślubować sobie obietnicę miłości i wiernej przyjaźni. W czasie uroczystych ceremonii przyrzeczeń biorą także udział małżonkowie, jubilaci, świętujący swoje 25-lecie lub 50-lecie pożycia małżeńskiego i także odnawiają obietnicę kontynuowania wspólnego życia we wzajemnej miłości i zaufaniu. W 1997 r. krótki list do zgromadzonych w Terni narzeczonych napisał papież Jan Paweł II. Jego treść została wyryta na płycie wmurowanej w pobliżu grobu św. Walentego.

W Polsce kult Walentego rozwinął się m. in. w diecezji przemyskiej, której został patronem, czy w Krobi, w diecezji poznańskiej. Kościół tamtejszy miał trumienkę z jego relikwiami oraz łaskami słynący obraz w głównym ołtarzu, przedstawiający św. Walentego w szatach kapłańskich, z kielichem w lewej i mieczem w prawej ręce. Miecz ten przypomina jego męczeńską śmierć przez ścięcie. Mało kto wie, że jego doczesne szczątki są w jasnogórskim klasztorze od co najmniej 1666 roku. Nie wiadomo, jak tu trafiły. Obecnie szczątki św. Walentego są w Kaplicy św. Relikwii. Na prawym ołtarzu kaplicy umieszczono wizerunek św. Walentego uzdrawiającego chorych. Pod obrazem znajduje się relikwiarz ze srebrnej blachy w kształcie przedramienia.

Obecnie za sprawą zachodniej kultury komercyjnej (zwłaszcza w Anglii i Stanach Zjednoczonych) dzień św. Walentego („walentynki”) znany jest głównie jako święto zakochanych, a sam święty trochę w tym zgiełku został zapomniany.

W sztuce św. Walenty przedstawiany jest w stroju kapłana w ornacie lub biskupa, uzdrawia chłopca z padaczki. Towarzyszą mu najczęściej ludzie chorzy na padaczkę, których on uzdrawia.

Święty Walenty patronie szlachetnej miłości i prawdziwej przyjaźni - módl się za nami!

W tym dniu wspominamy również wielkich świętych Kościoła, Cyryla i Metodego, współpatronów Europy Obaj bracia są uważani za apostołów Słowian. W roku 1980 papież Jan Paweł II ogłosił ich współpatronami Europy, tym samym podnosząc dotychczas obowiązujące wspomnienie do rangi święta obok św. Benedykta, którego papież Paweł VI ogłosił patronem Europy. [LL]

Nabożeństwa Wielkopostne

*„To nie gwoździe Cię przybiły, lecz mój grzech,
To nie ludzie Cię skrzywdzili, lecz mój grzech,
To nie gwoździe Cię trzymały, lecz mój grzech,
Choć tak dawno to się stało, widziałeś mnie.”*

Okres Wielkiego Postu jest czasem modlitwy, pokuty i czynienia dobra bliźnim. Naszą sferę duchową powinniśmy pogłębiać poprzez częste praktyki wielkopostne np. czynny i liczny udział w rekolekcjach parafialnych oraz nabożeństwach Gorzkich Żali czy w Drodze Krzyżowej. W nabożeństwach tych rozważa się Mękę Pańską.

Nabożeństwem Wielkiego Postu jest Droga Krzyżowa. Nabożeństwo to polega na rozważaniu Męki Pańskiej w

oparciu o 14 stacji. Stacje Drogi Krzyżowej powodują w nas, że wpadamy w zadumę nad własnym postępowaniem, swoim życiem, postawą wobec Chrystusowego krzyża, czujnością naszego sumienia. Wzywają do zerwania ze wszystkim, co nas oddala od Boga. Krzyż Chrystusa powinien być dla nas drogowskazem wśród tych "nieodkrytych dróg" naszego życia.

Gorzkie Żale są nabożeństwem rdzennie polskim. Gorzkie Żale napisane na wzór jutrzni brewiarzowej opiewają dzieje Męki Pańskiej. Składają się z wstępu i trzech części. Każda z nich obejmuje wstęp, podając treść rozważania i intencję, hymn, lament duszy nad cierpiącym Jezusem oraz rozmowę duszy z Matką Bolesną.

Gorzkie Żale powstały na przełomie XVII i XVIII wieku z inicjatywy oo. Misjonarzy przy Kościele św. Krzyża w Warszawie i w tymże Kościele były zaśpiewane po raz pierwszy.

"Przedwieczna Mądrość Boża od wieków wybrała krzyż, aby Cię nim obdarzyć. I Bóg daje Ci krzyż, jako korzystny dar Swego Serca. Zanim zesłał Ci krzyż, przypatrywał się Swoim okiem wszechmogącym, przemyślał go Boskim rozumem i ważył go na obu rękach, czy nie jest za ciężki i błogosławił Najświętszym Imieniem Swoim". - Św. Franciszek Salezy.

Prośmy, aby Chrystus dopomagał nam w niesieniu krzyża, z jakim żyjemy. Przyłączmy się ochotnie do Jezusa na drodze kalwaryjskiej. Nie bądźmy tylko biernymi, obojętnymi widzami. Pomagajmy dźwigać Mu krzyż jak Szymon Cyrenejczyk, ocierajmy twarz z krwi i potu jak św. Weronika, zapłacmy nad Nim i nad sobą, jak czyniły to pobożne niewiasty.

Wycofując się ze zgiełku świata, zatopiony w modlitwie, w rozważaniu Męki Chrystusa, ogarnięty duchem umartwienia, otwartym na bliźniego i gotowy mu pomóc zgromadzisz zasługi na życie wieczne.

[AW]

***„Wielkopostna droga, na której jesteśmy zaproszeni do kontemplowania Tajemnicy Krzyża, polega na upodobaniu się do śmierci Chrystusa”
- Papież Benedykt XVI***

WIELKI POST - CZAS NA NAWRÓCENIE

Czas Wielkiego Postu jest wspaniałą okazją do zastanowienia się nad naszym życiem - Życiem, które tak często jest zagonione, w tej codzienności. Proszę, spójrzmy na nasze życie, na życie, w którym tak bardzo brakuje nam czasu na pewne sprawy.

Jezus niósł swój Krzyż nie narzekając, nie wołając, szedł cichy i pokorny sercem. Czy my dziś potrafimy tak kroczyć jak Jezus, z naszym Krzyżem – Krzyżem choroby, z Krzyżem cierpienia, z Krzyżem niezrozumienia przez innych? Jezus wziął na swoje barki grzechy całego świata, zrobił to z miłości do każdego z nas. Szedł na Golgotę po to, by dać nam Życie. Krzyż jest drogą do Zmartwychwstania. Spójrzmy na Krzyż Zbawiciela, otwórzmy swoje serca na Jego miłość. On jej nam nie narzuca. To my mamy dorosnąć, dojrzeć do tego, żeby móc przyjąć wszystko, co nam przygotował. Otwórzmy tylko nasze serce na Jego Miłość a reszty Bóg sam dokona. To my mamy zwrócić oczy ku Niemu i pytać:

„Panie, co mam czynić?”

Niech czas Wielkiego Postu, będzie dla każdego z nas okazją do dojrzewania, do spojrzenia głębiej w nasze serce. Wielkopostna modlitwa, refleksja i umartwienie nie jest celem samym w sobie. To wszystko przygotowuje nas do spotkania ze Zmartwychwstałym. Z Tym, w którym mogą zmartwychwstać nasze najgłębsze pragnienia i ambicje.

Wielki Post jest potrzebny każdemu, kto chce wybierać życie i błogosławieństwo.

***„Spójrz na Krzyż, a zobaczysz głowę
Jezusa pochyloną, aby cię pocałować,
Jego ramiona rozwarte, aby cię objąć,
Jego serce otwarte, by cię przyjąć,
by zamknąć cię w swojej miłości.***

**Skoro wiemy, że Krzyż jest znakiem
największej miłości Chrystusa do ciebie
i do mnie, przyjmijmy Jego Krzyż we
wszystkim, co zechce nam dać i oddajmy
Mu z radością wszystko, co zechce zabrać.**

**Jeśli będziemy tak postępować,
świat pozna, że jesteśmy Jego uczniami,
że należymy do Jezusa, że czyny,
które wykonujemy, ty i ja, nie są
niczym innym, jak naszą miłością
wcieloną w życie."**

Bł. Matka Teresa

[AW]

Niedziela Palmowa rozpoczyna Wielki Tydzień

Niedziela Palmowa, rozpoczyna w Kościele katolickim Wielki Tydzień - najważniejsze dni w kalendarzu liturgicznym Kościoła, których zwieńczeniem będzie niedziela Zmartwychwstania. Liturgia tego dnia jest pamiątką uroczystego wjazdu Jezusa do Jerozolimy pięć dni przed Jego ukrzyżowaniem. Jak podają Ewangelieści, zgromadzone wówczas tłumy rzuciły na drogę płaszcze, gałązki oliwne i palmowe wołając: „*Hosanna Synowi Dawida: błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie*”.

Liturgia Niedzieli Palmowej jest rozpięta między dwoma momentami: radosną procesją z palmami oraz czytaniem Ewangelii, opisującej Mękę Pańską, zwykle z podziałem na role, według jednego z 3 Ewangelistów: Mateusza, Marka lub Łukasza (Mękę Pańską wg św. Jana czyta się podczas liturgii Wielkiego Piątku). W ten sposób Kościół podkreśla, że triumf Chrystusa i Jego Ofiara są ze sobą nierozdzielnie związane. W Niedzielę Palmową obowiązuje czerwony kolor szat liturgicznych. Liturgia Niedzieli Palmowej ma wymowę radosną, gdyż rozpoczyna ciąg wydarzeń, przez które dokonano się zbawienie świata. Przeplata się z opisem Męki Pańskiej, zapowiadającym tragiczne wydarzenia z Wielkiego Piątku. Gdy Jezus wjeżdżał do Jerozolimy, większość witających uznała, że jest przywódcą politycznym, który wyzwoli ich z rzymskiej niewoli. Nie rozpoznali w Nim pana pokoju, którego królestwo nie jest z tego świata.

Na początku uroczystej sumy, zaraz przy wejściu do kościoła czytana jest Ewangelia o tryumfalnym wjeździe Jezusa do Jerozolimy, następnie kapłan święci palmy i wszyscy z radosnym śpiewem ruszają w procesji. Po wejściu do kościoła czytany jest Opis Męki Pańskiej. Poświęcone palmy zostaną później spalone, a popiołem posypuje się głowy wiernych w Środę Popielcową następnego roku.

Początki świętowania liturgii Niedzieli Paschalnej odnajdujemy w Jerozolimie w IV wieku. W tamtych czasach starano się jak najdokładniej odtwarzać sceny z życia Jezusa. Z upływem lat procesje zmieniały swój charakter. W Jerozolimie biskup reprezentujący Chrystusa wjeżdża do miasta z Góry Oliwnej na osiołku. W Polsce Niedziela Palmowa obchodzona jest już od średniowiecza. W niektórych kościołach odbywają przedstawienia pasyjne. Jedne z większych w Europie odbywają się w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Zwyczaj święcenia palm pojawił się w Kościele w XI wieku. W Polsce Niedziela Palmowa nosi także nazwę Niedzieli Kwietnej albo Wierzbnej, bo zwykle przypada w czasie gdy pokazują się pierwsze kwiaty. Palmy w Polsce zastępowane są często gałązkami wierzbowymi z baziami. Palmy (mogą być również plecione z suszonych traw i kwiatów) są często przyozdabiane m.in. kolorowymi kwiatami z bibuły i wstążkami. Wierzba jest symbolem odradzającego się życia na wiosnę. Trawy i kwiaty symbolizują nieśmiertelność duszy oraz zmartwychwstanie. Po ich poświęceniu umieszcza się je przy krzyżach i obrazach w domach, by strzegły gospodarstw od nieszczęść i zapewniały błogosławieństwo Boże. Umieszczenie palmy podczas burzy w oknie, chroniło dom przed pożarem wynikającym z uderzenia piorunów. Gałązki wtykano także na pola, aby Pan Bóg strzegł zasiewów i plonów przed gradem, suszą i nadmiernym deszczem. W niektórych parafiach (zwłaszcza na Kurpiach i w Lipnicy Murowanej) odbywają się liczne konkursy na najwyższe palmy wielkanocne. Zasadą w takich konkursach jest posiadanie co najmniej kilkudziesięciometrowej palmy, która musi samodzielnie stać (palmy nie mogą zawierać metalowych części).

W Polsce środkowej i wschodniej zwyczajem było uderzanie się palmami po wychodzeniu z kościołów, co oznaczało przekazywanie sobie witalności, żywotności, życzenia bogactwa i zdrowia. Za czasów króla Zygmunta III istniały zrzeszenia aktorów-amatorów, którzy w roli Chrystusa, Kajfasza, Piłata, Judasza itp. chodzili po miastach i wioskach i odtwarzali misterium męki Pańskiej.

Od 1986 r. w Niedzielę Palmową obchodzony jest Światowy Dzień Młodzieży.

Jest to bardzo ważny czas dla wszystkich wierzących, kiedy to mogą skupić się na refleksji dotyczącej tego, co spotyka człowieka po śmierci. To czas duchowej odnowy, przeżycia wraz z innymi najboleśniejszych, ale zarówno najpiękniejszych momentów w życiu Chrystusa.

[LL]

Wielki Czwartek

Wielki Czwartek w Kościele katolickim jest obchodzony jako pamiątka ustanowienia przez Chrystusa sakramentów kapłaństwa i Eucharystii podczas Ostatniej Wieczerzy. W kościołach katedralnych ma wtedy miejsce uroczysta **Msza krzyżma świętego**, nazywana również mszą olejów, jest sprawowana przez biskupa w katedrze, gdzie gromadzą się kapłani z całej diecezji, aby sprawować liturgię razem ze swoim ordynariuszem. W czasie tej mszy świętej biskup błogosławi oleje (chorych, katechumenów i krzyżmo), które przez cały rok służą przy udzielaniu sakramentów chrztu, święceń kapłańskich, namaszczenia chorych. W trakcie tej Mszy odbywa się odnowienie przysiężeń kapłańskich. W kościołach parafialnych ma miejsce tylko jedna uroczysta msza sprawowana wieczorem - **Msza Wieczerzy Pańskiej**, która rozpoczyna Triduum Paschalne. W jej trakcie podczas śpiewu „*Chwała na wysokości*” biją wszystkie dzwony w świątyni. Po zakończeniu śpiewu dzwony i organy milkną. W niektórych kościołach odbywa się obrzęd obmycia nóg dwunastu mężczyznom, czyli tzw. "*Mandatum*" (symbolizuje umycie nóg apostołom przez Chrystusa). Po zakończeniu Wieczerzy Najświętszy Sakrament przenosi się do kaplicy adoracji, zwanej "Ciemnicą" (na pamiątkę uwięzienia Jezusa po Ostatniej Wieczerzy), gdzie adoruje się go do późnych godzin nocnych i przez cały Wielki Piątek. Po zakończeniu liturgii z ołtarza zdejmuje się świece, mszał, krzyż, obrusy. Tabernakulum zostaje otwarte i puste, a Wieczna lampka zgaszona.

Wielki Piątek

Wielki Piątek jest drugim dniem Triduum Paschalnego – dramatycznym dniem sądu, męki i śmierci Chrystusa. Jest to jedyny dzień w roku, kiedy nie jest sprawowana Msza święta. Wielki Piątek to dzień Krzyża. Po południu odprawiana jest niepowtarzalna wielkopiątkowa Liturgia Męki Pańskiej. W tym dniu nie używa się instrumentów muzycznych, ani dzwonek. Nie ma także pieśni na wejście. Na początku celebrans przez chwilę leży krzyżem przed ołtarzem. Następnie czyta się lub śpiewa, opis Męki Pańskiej według św. Jana. Po homilii w bardzo uroczystej modlitwie wstawieniowej Kościół poleca Bogu siebie i cały świat, wyrażając w ten sposób pragnienie samego Chrystusa: aby wszyscy byli zbawieni. Szczególnie przejmujące są modlitwy o jedność chrześcijan, za Żydów i za niewierzących. Centralnym wydarzeniem liturgii wielkopiątkowej jest adoracja Krzyża. Zasłonięty fioletowym suknem Krzyż wnosi się przed ołtarz. Celebrans stopniowo odsłania ramiona Krzyża i śpiewa trzykrotnie: "*Oto drzewo Krzyża, na którym zawisło zbawienie świata*", na co wierni odpowiadają: "*Pójdźmy z pokłonem*". Po liturgii Krzyż zostaje w widocznym i dostępnym miejscu, tak by każdy wierny mógł go adorować. Po adoracji Krzyża z ciemnicy przynosi się Najświętszy Sakrament. Ostatnią częścią liturgii Wielkiego Piątku jest procesja do Grobu Pańskiego. Na ołtarzu umieszczonym przy Grobie lub na specjalnym tronie wystawia się Najświętszy Sakrament w monstrancji okrytej białym przejrystym welonem - symbolem całunu, w który owinięto ciało zmarłego Chrystusa.

[EP]

Wielka Sobota

Wielka Sobota to czas ciszy i oczekiwania. Niezwykły czas próby dla uczniów Jezusa. Według tradycji po śmierci Nauczyciela uczniowie rozeszli się, a jedyną osobą która wytrwała w wierze była Matka Jezusa. Właśnie dlatego każda sobota jest w Kościele dniem maryjnym.

W Wielką Sobotę odbywa się święcenie pokarmów. W koszyczku najczęściej znajdują się:

- Chleb, który jest podstawowym pokarmem, niezbędnym do życia. Wśród chrześcijan symbolizuje Ciało Chrystusa.
- Jajka, czyli symbol odradzającego się życia i zwycięstwa nad śmiercią.
- Sól, jako życiodajny minerał, który dawniej posiadał moc odstraszania wszelkiego zła.
- Wędlina, która zapewnia zdrowie, płodność, a także dostatek.
- Chrzan, podtrzymuje krzepę i siłę fizyczną.
- Ciasto, jest symbolem umiejętności i doskonałości, zazwyczaj jako popis domowych gospodyń.

Wieczorem rozpoczynają się obchody Liturgii Wigilii Paschalnej. Jej przebieg to: Liturgia Światła, Liturgia Słowa, Liturgia Chrzcielna i Liturgia Eucharystyczna.

Cała liturgia rozpoczyna się przed wejściem do kościoła. Tam celebrans poświęca ogień, następnie od niego zapala Paschał, czyli świecę będącą symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego. Celebrans wnosi zapalony Paschał do kościoła, trzykrotnie śpiewając: "*Światło Chrystusa*", na co wierni odpowiadają: "*Bogu niech będą dzięki*" i zapalają od Paschału swoje świece, przekazując światło sobie nawzajem. W Liturgii Słowa czytane są przynajmniej trzy czytania ze Starego Testamentu, po czym następuje hymn: "*Chwała na wysokości Bogu...*". Wtedy ponownie

rozbrzmiewają dzwony i organy. Radosne „Alleluja” zwiastuje nowinę o Zmartwychwstaniu Chrystusa. Trzecią częścią obchodów liturgii Wigilii Paschalnej jest liturgia chrzcielna. W jej trakcie następuje odśpiewanie litanii do Wszystkich Świętych, potem błogosławieństwo wody oraz odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. W czasie Liturgii Chrzcielnej poświęcana jest woda, którą będą dokonywane Chrzty przez cały rok. Również wszyscy wierni odnawiają przyrzeczenia chrzcielne.

Procesja Rezurekcyjna

Jest to ostatnia część Wigilii Paschalnej. Procesja Rezurekcyjna może odbywać się wieczorem, tuż po zakończeniu Mszy Wigilii Paschalnej lub następnego dnia o świcie. Jej symboliką jest niesienie światu radosnej wieści o zmartwychwstaniu Chrystusa. [EP]

Jorge Mario Bergoglio – Ojciec Święty Franciszek I

Urodził się 17 grudnia 1936 roku w Buenos Aires, jako jeden z pięciorga dzieci włoskich imigrantów. Jego rodzicami byli: Mario (pracownik kolei) i Regina Bergoglio. Studiował chemię. Po obronie dyplomu, w wieku 21 lat, rozpoczął studia w seminarium w Villa Devoto koło Buenos Aires. 11 marca 1958 wstąpił do zakonu jezuitów i kontynuował naukę w zakonnych domach studiów; w nowicjacie w Chile zgłębiał nauki humanistyczne, obronił licencjat z filozofii, w Santa Fe studiował literaturę i psychologię, a w Buenos Aires teologię. Świecenia kapłańskie przyjął 13 grudnia 1969. Był mistrzem nowicjatu w Villa Barilari, profesorem Wydziału Teologii i prowincjałem jezuitów w Argentynie (1973–1979). W 1986 roku udał się do Niemiec, by skończyć pracę doktorską. Następnie pełnił funkcję dyrektora duchownego Colegio del Salvador w Cordobie i rektora Colegio Maximo San José w San Miguel.

20 maja 1992 został mianowany biskupem pomocniczym Buenos Aires, jako biskup tytularny Auca, sakry biskupiej udzielił mu 27 czerwca 1992 arcybiskup Buenos Aires kardynał Antonio Quarracino; w czerwcu 1997 promowany na arcybiskupa-koadiutora tej archidiecezji. Po śmierci kardynała Quarracino objął urząd arcybiskupa ordynariusza 28 lutego 1997 roku, tym samym zostając prymasem Argentyny. W listopadzie 1998 został ordynariuszem dla wiernych rytów orientalnych, mieszkających w Argentynie (nie mających własnego ordynariusza). Pełnił funkcje Wielkiego Kanclerza Katolickiego Uniwersytetu Argentyny oraz wiceprzewodniczącego Konferencji Episkopatu Argentyny. Brał udział w sesjach Światowego Synodu Biskupów w Watykanie, w tym w sesji specjalnej poświęconej Kościołowi w Ameryce w listopadzie i grudniu 1997.

Do godności kardynalskiej wyniósł go Jan Paweł II, w lutym 2001, nadając tytuł prezbitera San Roberto Bellarmino. Podczas konklawe w kwietniu 2005 kardynał Bergoglio był wymieniany w gronie papabile, potencjalnych faworytów do następstwa po zmarłym Janie Pawle II.

W 2001 Bergoglio w Wielki Czwartek udał się do hospicjum, w którym umył i ucałował nogi dwunastu osobom chorym na AIDS. Kardynał krytykował korupcję i nędzę. W swoich kazaniach kładł nacisk na współczucie wobec ubogich, podkreślał jednak znaczenie świętości i duchowości, uznając, że przemiana serc ludzi bogatych przyniesie więcej pozytywnych skutków dla biednych niż same działania polityczne. Jako kardynał Buenos Aires wezwał księży swej archidiecezji do przeciwstawienia się aborcji i eutanazji. Zdecydowanie opowiedział się też za nauczaniem Kościoła o homoseksualizmie. Uznał, że prawo do adopcji dzieci przez lesbijki lub gejów jest dyskryminacją dzieci. Nauczał jednocześnie o potrzebie szacunku dla osób, które są homoseksualistami. Jednym z problemów, w sprawie których kardynał, jako prymas Argentyny, zabrał głos, stając do konfrontacji z rządem, była „Ustawa o małżeństwie między osobami tej samej płci”. Dzień przed jej zatwierdzeniem, wydał notę, w której zdecydowanie przeciwstawił się projektowi, przewidującemu legalizację małżeństw homoseksualnych oraz adopcję dzieci przez takie związki. Określił tę ustawę jako "diabelski wybieg". Postawa kardynała prymasa Bergogliego została skrytykowana przez rządzących Argentyny i określona jako „presja” Kościoła w tej sprawie. Prezydent Cristina Fernandez de Kirchner w ostrych słowach potępiła Bergoglio za kampanię przeciwko małżeństwu osób tej samej płci w Argentynie.

Jako kardynał był członkiem kilku dykasterii Kurii Rzymskiej: Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów; Kongregacja ds. Duchowieństwa; Kongregacja ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego; Papieska Rada ds. Rodziny; Papieska Komisja ds. Ameryki Łacińskiej.

W latach 2005–2011 (dwie kadencje po trzy lata) był przewodniczącym Konferencji Episkopatu Argentyny.

Był znany ze skromnego życia: latami sam sobie gotował, a po mieście poruszał się, korzystając z transportu publicznego. Jak przystało na typowego Argentyńczyka, jest wielkim miłośnikiem piłki nożnej. Od lat jest kibicem argentyńskiego klubu piłkarskiego Club Atlético San Lorenzo de Almagro (założonego w 1908 przez katolickiego księdza Lorenza Massę i mającego przydomek „Święci”), a od 2008r. jest nawet honorowym członkiem tego klubu.

13 marca 2013 podczas drugiego dnia konklawe, zwołanego w związku z rezygnacją papieża Benedykta XVI, w piątym głosowaniu został wybrany na nowego papieża, w wieku 76 lat. Jako pierwszy z Ameryki Południowej i pierwszy jezuita, który został biskupem Rzymu. Jako pierwszy przyjął imię Franciszek. Tradycyjny biały dym, obwieszczający światu wybór nowej głowy Kościoła, pojawił się o godz. 19:06 czasu rzymskiego. Wierni zgromadzeni na Placu Świętego Piotra, ale także przed telewizorami oczekiwali, kiedy na słynnym balkonie bazyliki pojawi się papież. O godz. 20.14 kardynał protodiakon Jean-Louis Tauran wypowiedział formułę: „*Ogłaszam wam radość wielką. Mamy papieża!*”. A potem poinformował, że papieżem został Jorge Mario Bergoglio.

Nowo wybrany papież bardzo dobrze mówi po włosku, hiszpańsku oraz niemiecku.

Módlcie się za mnie – tymi słowami papież Franciszek zwrócił się do wiernych na Placu Świętego Piotra. Zatem pamiętajmy w naszych modlitwach o nowo wybranym papieżu Franciszku, żeby wyprasać dla niego łaski i siły potrzebne do prowadzenia łodzi Piotrowej. Niech Pan Bóg Mu błogosławi!

[LL]

Redakcja:	Parafia pw. Przemienienia Pańskiego i Św. Walentego w Galewie Galew 1 62 - 720 Brudzew ☐ (63) 279 87 79
------------------	--